

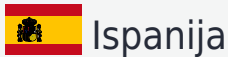
[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Vaizdo Konferencijos](#) > [Įrodymų Rinkimas Rengiant Vaizdo Konferencijas](#)
> Spain

Įrodymų rinkimas rengiant vaizdo konferencijas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Paprastai, jei valstybės narės, kurioje vyksta procesas, nacionalinėje teisėje numatytas teismo posėdžių civilinėse ar komercinėse bylose įrašymas, tos pačios taisyklės taikomos teismo posėdžiams, rengiamiems per vaizdo konferenciją ar naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas. Tokiu atveju šalys turėtų būti informuojamos apie šias nuostatas ir, kai tinkama, apie galimybę prieštarauti, kad būtų įrašoma. Įrašai turėtų būti daromi ir saugomi saugiai, be to, turėtų būti užtikrinta, kad jie nebus viešai platinami.

1 Ar įrodymus galima rinkti rengiant vaizdo konferencijas – dalyvaujant prašančiosios valstybės narės teismui arba tos valstybės narės teismui rinkti juos tiesiogiai? Jei taip, kokios atitinkamos nacionalinės procedūros ar kokie įstatymai šiuo atveju taikytini?

Naudoti vaizdo konferencijas ar nuotolinio ryšio technologijas neprivaloma. Vaizdo konferencijomis siekiama palengvinti tarpvalstybinio pobūdžio žodinius posėdžius civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose (šie posėdžiai reglamentuojami Skaitmenizacijos reglamento 6 straipsniu).

Tai gali būti daroma dviem būdais.

Taisyklės ir reglamentai:

- Civilinio proceso įstatymo (isp. *Ley de Enjuiciamiento Civil* (LEC)) 177 straipsnis, pagal 2015 m. liepos 30 d. Įstatymą Nr. 29/2015 dėl tarptautinio teisinio bendradarbiavimo civilinėse bylose;
- Organinio įstatymo (*Ley Orgánica del Poder Judicial*, (LOPJ)) 229 straipsnis – dėl vaizdo konferencijų; LOPJ 229 straipsnio 3 dalyje numatyta išklausti pareiškimus, rengti apklausas, rinkti įrodymus, rengti liudytojų akistatą, apžiūras, surašyti protokolus, tvirtinti ekspertų išvadas ir rengti posėdžius per vaizdo konferenciją dalyvaujant teisėjui ar teismui, taip pat, jei reikia, dalyvaujant šalims. Joje visais atvejais užtikrinama, kad kiekviena šalis galėtų užginčyti kitos šalies įrodymus ir pateikti priešingus įrodymus, bei užtikrinama teisė į gynybą. Tai daroma viešame posėdyje, išskyrus išimtinius atvejus.
- Reglamentas Nr. 1/2018 dėl tarptautinės savitarpio teisinės pagalbos ir tarptautinio teismo bendradarbiavimo tinklų.

Bylos, kuriose Ispanijai reikalingas užsienio valdžios institucijos bendradarbiavimas

Šiose bylose pagal ES teisės viršenybės principą Įstatymas Nr. 29/2015 yra subsidarius, nes pirmenybė šioje srityje teikiama Europos Sąjungos taisyklių ir tarptautinių sutarčių bei susitarimų, kurių šalis yra Ispanija, taikymui. Tarptautinio teisinio bendradarbiavimo civilinėse bylose srityje Ispanijos valdžios institucijos gali bendradarbiauti su užsienio valdžios institucijomis; nors abipusiškumo nereikalaujama, vyriausybė Karališkuoju dekretu gali nustatyti, kad valdžios institucijos nebendradarbiaus su užsienio valstybės institucijomis, jeigu šios valstybės valdžios institucijos pakartotinai atsisako bendradarbiauti arba nustato teisinį bendradarbiavimo draudimą.

Kai Ispanijos teismai gali palaikyti tiesioginius ryšius su užsienio teismais:

visada paisoma kiekvienoje valstybėje galiojančių įstatymų. Tiesioginiai ryšiai – tai nacionalinių ir užsienio teismų ryšiai, palaikomi be jokių tarpininkų. Tokie ryšiai nedaro poveikio ryšius palaikančių teismų nepriklausomumui ar šalių teisei į gynybą ir nekenkia šiam nepriklausomumui ir teisėms.

Ispanijos teismai atsisako tenkinti tarptautinio teisinio bendradarbiavimo civilinėse bylose prašymus, jeigu:

1. prašomo bendradarbiavimo tikslas ar paskirtis prieštarauja viešajai tvarkai;
2. procesui, dėl kurio pateikiamas bendradarbiavimo prašymas, taikoma išimtinė Ispanijos jurisdikcija;
3. numatomo veiksmo turinys neatitinka prašomo Ispanijos teismo įgaliojimų. Jei taikytina, Ispanijos teismas gali siųsti prašymą kompetentingai institucijai ir informuoti apie tai prašančiąją valdžios instituciją;
4. tarptautinio bendradarbiavimo prašymas neatitinka Įstatymo Nr. 29/2015 turinio ir juo nustatytų būtiniausių reikalavimų, todėl negali būti nagrinėjamas;
5. vyriausybė Karališkuoju dekretu nustato, kad Ispanijos valdžios institucijos nebendradarbiaus su užsienio valstybės, kuri ne kartą atsisakė patenkinti bendradarbiavimo prašymus arba teisiškai uždraudžia šios valstybės valdžios institucijoms bendradarbiauti, valdžios institucijomis.

Civilinėse arba komercinėse bylose, kai viena iš šalių arba jų atstovas yra kitoje valstybėje narėje, kompetentinga institucija dėl šalių ir jų atstovų dalyvavimo teismo posėdyje per vaizdo konferenciją arba naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas sprendžia atsižvelgdama į:

1. tai, ar tokia technologija yra;
2. bylos šalių nuomonę apie tokios technologijos naudojimą ir
3. tai, ar tokia technologija naudoti tinka konkrečiomis bylos aplinkybėmis.

2 Ar yra kokių nors apribojimų dėl asmenų, kuriuos galima apklausti vaizdo konferencijos būdu, pavyzdžiui, ar taip apklausiami tik liudytojai, ar gali būti apklausiami ir kiti asmenys, pavyzdžiui, ekspertai ar šalys?

Šalių ar bet kurio renkant įrodymus dalyvaujančio asmens įstojimas į bylą neribojamas, nesvarbu, ar jis būtų liudytojas, ar ekspertas. Ekspertams pateiktų įrodymų ir informacijos tinkamumą teismas vertina savo nuožiūra.

Apklausa rengianti kompetentinga institucija užtikrina, kad joje galėtų nekliudomos dalyvauti visos šalys ir jų atstovai, įskaitant asmenis su negalia.

Kai civilinėse ar komercinėse bylose dalyvauja nepilnametis (ypač kaip šalis), pagal nacionalinę teisę jam turėtų būti suteikta galimybė dalyvauti posėdyje per vaizdo konferenciją ar naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas, atsižvelgiant į jo procesines teises. Jei nepilnametis dalyvauja įrodymų rinkimo civilinėse ar komercinėse bylose procese, pavyzdžiui, kai jis turi būti apklaustas kaip liudytojas, nepilnametis taip pat galėtų būti apklaustas per vaizdo konferenciją arba naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas pagal 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1783 dėl valstybių narių teismų bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose (įrodymų rinkimas).

3 Kokie apribojimai, jei tokių yra, taikomi dėl įrodymų, kuriuos galima rinkti rengiant vaizdo konferenciją, pobūdžio?

Apribojimai, kurie visada yra išimtiniai ir turi būti nustatyti motyvuotu teismo sprendimu, kuriame atsižvelgiama į apribojimo proporcingumą, yra susiję su tais atvejais, kai tiesioginis įrodymų rinkimas prieštarautų „valstybės narės pagrindiniams teisės principams“ (Reglamento (ES) 2020/1783 19 straipsnio 7 dalis).

Teismo posėdžio per vaizdo konferencijas ar naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas inicijavimo ir vykdymo procedūra civilinėse ir komercinėse bylose turėtų būti reglamentuojama valstybės narės, kurioje vyksta procesas, nacionaline teise. Siekdama nuspręsti, ar šalims ir jų atstovams leidžiama dalyvauti posėdyje per vaizdo konferenciją, kompetentinga institucija turėtų pasirinkti tinkamą šalių nuomonių nagrinėjimo metodą pagal nacionalinę proceso teisę.

4 Ar yra kokių nors apribojimų dėl to, kur asmuo turėtų būti apklausiamas vaizdo konferencijos būdu, t. y. ar tai turi vykti teisme?

Tai turi vykti teisme, kuriame nagrinėjama byla ir renkami įrodymai, viešajame posėdyje arba išimtiniais atvejais – uždaramame posėdyje. Nėra apribojimų dėl vietos, kurioje turi būti asmuo, privalantis dalyvauti procese per vaizdo konferenciją arba naudojantis „kita nuotoline ryšių technologija, jei tokia technologija yra prieinama teismui ir jis mano, kad tokios technologijos naudojimas yra tinkamas atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes“ (Reglamento (ES) 2020/1783 20 straipsnio 1 dalies baigiamoji dalis). Teismo, kuriame nagrinėjama byla, kancleris (*Letrado de la administración de justicia*) turi pačiame teisme nustatyti vaizdo konferencijoje dalyvaujančių asmenų tapatybę, remdamasis iš anksto persiųstais arba tiesiogiai pateiktais dokumentais, arba nurodyti, kad asmeniškai pažįsta asmenį.

5 Ar leidžiama įrašyti apklausas per vaizdo konferenciją, ir, jei taip, ar yra atitinkama įranga?

Taip. Beje, apklauskos *privalo* būti įrašomos, laikantis ankstesniame klausime nurodytų reikalavimų (Reglamento (ES) 2020/1783 20 straipsnio 1 dalies baigiamoji dalis).

Pagal Civilinio proceso įstatymo 147 straipsnio nuostatas žodinis teismo procesas, teismo posėdžiai ir proceso dalyvių parodymai turi būti įrašomi garsui ir vaizdui atgaminti tinkamoje laikmenoje. Visuose Ispanijos teismuose yra parūpinama garso ir vaizdo įrašymo įranga. Techninė archyvavimo įranga yra DVD, kurį įrašo teismo kancleris. Kopijos gali būti išduodamos šalims jų sąskaita.

Nedarant poveikio konkrečioms reglamentų (EB) Nr. 861/2007, 655/2014 ir 2020/1783 nuostatoms dėl vaizdo konferencijų naudojimo, posėdžio per vaizdo konferenciją tvarka reglamentuojama valstybės narės, kurioje rengiamas posėdis, nacionaline teise.

6 Kokia kalba turi vykti apklausa: a) kai prašymai teikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius?

Jeigu byla nagrinėjama Ispanijos teisme, atrodytų būtina, kad byla būtų nagrinėjama ir susiję dokumentai būtų parengti ispanų kalba, nors tai gali būti leidžiama daryti ir viena iš kitų oficialiųjų kalbų – tam tikro šalies regiono oficialiąja kalba (galisų, katalonų, valensiečių ir baskų), jeigu per vaizdo konferenciją apklausiami asmenys moka ir nori vartoti minėtas kalbas.

7 Jei reikalingi vertėjai žodžiu, kas atsakingas už jų parūpinimą ir kur jie turėtų būti: a) kai prašymai teikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius?

Civilinėse bylose nagrinėjant bylą ir vėliau, rengiant susijusius dokumentus, galima naudotis vertėjų žodžiu paslaugomis; jeigu šalis, kuriai reikia vertėjo žodžiu paslaugų, tokio vertėjo neturi, vertėją parūpina teismo tarnybos, kurios tam tikrose autonominėse srityse buvo decentralizuotos. Kitais atvejais šias paslaugas užtikrina Teisingumo ministerija. Šių paslaugų teikimo kainą gali tekti mokėti šaliai, kuri įpareigota padengti bylinėjimosi išlaidas, tinkamai atsižvelgiant į atvejus, kai asmuo turi teisę į nemokamą teisinę pagalbą.

Siekiant veiksmingai užtikrinti, kad per procesą būtų ir toliau galima vykdyti apklausą ir pateikti priešingus įrodymus, vertėjas žodžiu gali dirbti pačiame teisme arba kartu su asmeniu, kuris kalbės teismo posėdžio metu per vaizdo konferenciją.

Visais atvejais vertėjui žodžiu reikia prisiekti arba pažadėti sakyti tik tiesą ir atliekant savo pareigas būti kuo

objektyvesniam.

Reglamento (ES) 2020/1783 22 straipsnyje numatyta, kad prašomas teismas gali paprašyti atlyginti mokesčius ar išlaidas, įskaitant užmokestį vertėjams žodžiu ir jų išlaidas.

8 Kokia procedūra taikoma apklausos tvarkai ir apklausiamo asmens informavimui apie laiką ir vietą a) kai prašymai pateikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius? Kiek laiko abiem atvejais reikėtų skirti nustatant apklausos datą, kad asmeniui būtų pranešta prieš pakankamai laiko?

Vidaus apklausos procedūra Reglamento 10 straipsnyje numatytu atveju yra nurodyta LEC 301 ir tolesniuose straipsniuose, kiek tai susiję su šalių apklausa; 360 ir tolesniuose straipsniuose, kiek tai susiję su liudytojų apklausa, taip pat 335 ir tolesniuose straipsniuose, kiek tai susiję su protokolų surašymu ir jų pateikimu nagrinėti ekspertams ir kryžminei apklausai viešuosiuose teismo posėdžiuose.

Nedarant poveikio konkrečioms reglamentų (EB) Nr. 861/2007, 655/2014 ir 2020/1783 nuostatomis dėl vaizdo konferencijų naudojimo, posėdžio per vaizdo konferenciją tvarka reglamentuojama valstybės narės, kurioje rengiamas posėdis, nacionaline teise.

Kai institucija prašo asmens dalyvauti renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose, tokio asmens dalyvavimas posėdyje per vaizdo konferencijas ar naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas turėtų būti reglamentuojamas Reglamentu dėl įrodymų rinkimo.

Per procesus civilinėse, komercinėse ar baudžiamosiose bylose rengiant vaizdo konferencijas ar naudojant kitas nuotolinio ryšio technologijas turėtų būti galima naudotis vertimo žodžiu paslaugomis.

9 Kokios išlaidos patiriamos dėl vaizdo konferencijų naudojimo ir kaip jos apmokėtinos?

Iš esmės vaizdo konferencijos yra nemokamos, tačiau jeigu suinteresuotoji šalis nori gauti įrašo kopiją, ji turi pateikti atitinkamą laikmeną arba sumokėti atitinkamą mokestį.

Reglamento (ES) 2020/1783 22 straipsnyje numatyta, kad prašomas teismas gali paprašyti atlyginti mokesčius ar išlaidas, įskaitant užmokestį vertėjams žodžiu ir jų išlaidas.

10 Kokie reikalavimai taikomi (jei taikomi) siekiant užtikrinti, kad prašančiojo teismo tiesiogiai apklaustinam asmeniui būtų pranešta, kad apklausa vykdoma savanoriškai?

Tai daroma Ispanijos teismui nurodžius.

11 Kokia tvarka tikrinama apklaustino asmens tapatybė?

Vaizdo konferencijos arba nuotolinio ryšio technologijos turėtų leisti kompetentingai institucijai patvirtinti apklaustinių asmenų tapatybę ir sudaryti sąlygas vaizdo, garso ir žodinei komunikacijai per posėdį. Naudojamos technologijos turėtų atitikti taikomus asmens duomenų apsaugos, komunikacijos konfidencialumo ir duomenų saugumo standartus, nepriklausomai nuo posėdžio, kuriam jos naudojamos, rūšies.

Vien telefoninis pokalbis neturėtų būti laikomas tinkama nuotolinio ryšio technologija žodiniam posėdžiui rengti.

Teismo, kuriame nagrinėjama byla, kancleris turi pačiame teisme nustatyti vaizdo konferencijoje dalyvaujančių asmenų tapatybę, remdamasis iš anksto persiųstais arba tiesiogiai pateiktais dokumentais, arba nurodyti, kad

asmeniškai pažįsta asmenį.

12 Kokie reikalavimai taikomi priesaikoms ir kokią informaciją turi pateikti prašantysis teismas, jei tiesiogiai renkant įrodymus pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius reikalinga priesaika?

Būtina skirti toliau nurodytus atvejus:

1. šalis neprivalo prisiekti ar pažadėti sakyti tiesą per apklausą, nors pranešime dėl patikros atitinkamai šaliai turi būti pranešta, kad jeigu ji neatvyktų be pagrįstos priežasties, teismas gali faktines aplinkybes, su kuriomis ši šalis yra susijusi asmeniškai, laikyti pripažintomis; jeigu šios faktinės aplinkybės nustatomos kaip įrodytos, tai yra labai nepalanku šaliai;
2. liudytojai: prieš duodamas parodymus, kiekvienas liudytojas privalo prisiekti arba pažadėti sakyti tiesą, nes kitaip jam gali būti taikomos sankcijos, nustatytos už melagingus parodymus civilinėse bylose. Teismas informuoja liudytoją apie šias sankcijas, jeigu liudytojui jos nėra žinomos. Jeigu liudytojai yra tokio amžiaus, kad jiems dar negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė, duoti priesaiką ar pažadėti sakyti tiesą nebūtina;
3. ekspertai: pateikdami išvadą ekspertai turi prisiekti arba pažadėti sakyti tiesą, taip pat pareikšti, kad jie veikė ir, jei taikytina, veiks kuo objektyviau, atsižvelgdami į veiksnius, kurie gali būti palankūs ar nepalankūs kiekvienai šaliai, ir kad jiems yra žinomos baudžiamosios sankcijos, kurios gali būti taikomos, ekspertui neįvykdžius savo pareigų. Ši priesaika arba pažadas pakartojamas per teismo posėdį, kai pateikiama nuomonė vykstant rungimosi principu grindžiamai procedūrai tarp šalių ir teismo.

13 Kokios priemonės taikomos užtikrinant, kad vaizdo konferencijos vietoje būtų kontaktinis asmuo, su kuriuo prašantysis teismas galėtų palaikyti ryšius, ir asmuo, su kuriuo būtų galima susisiekti apklausos dieną dėl vaizdo konferencijos įrenginių eksploatavimo ir spręsti kilusias technines problemas?

Dėl garso ir vaizdo priemonių susitariama iš anksto. Vyriausiojo teisėjo sekretoriatas (*Secretaría del Decanato*) arba teismo pareigūnas nustato vaizdo konferencijos datą, laiką ir vietą ir užtikrina, kad ją rengiant dalyvautų pakankamai darbuotojų. Paprastai siekiant užtikrinti tinkamą ryšio ir įrangos veikimą atliekami išankstiniai bandymai.

14 Kokią papildomą informaciją turi pateikti prašantysis teismas, jei tokia yra?

Naudojantis priede išdėstytomis formomis – visą informaciją, kuri laikoma tikslinga siekiant užtikrinti, kad įrodymų rinkimas vyktų kuo sklandžiau.

■ Paskutinis naujinimas: 29/10/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.